

УДК 338.48

Прусс В.Л.

старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ

Екологічний туризм, на думку фахівців, є одним з найбільш швидко розвиваються видів туризму. За оцінками фахівців в 2008 році він розвивався в три рази швидше, ніж туристична індустрія в цілому. Щороку кількість

мандрівників, що віддають перевагу екологічному туризму, виростає на 20 %. За різними оцінками, екотуризм становить 10-20 % від усього ринку світового туризму.

Запорізький регіон є однією з найбільш перспективних територій в Україні для розвитку екологічного туризму як на внутрішньому, так і міжнародному ринку. Незважаючи на всі наявні передумови до його розвитку, цей процес знаходиться на стадії становлення.

Дослідники з Запорізького обласного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді зазначають про обмеженість природних екотопів в Запорізькому регіоні, що робить перспективним розвиток екологічного туризму на заповідних природно-рекреаційних територіях високого рангу, яких в Запорізькій області сьогодні три: філія Українського степового заповідника «Кам'яна могила», національний заповідник «Хортиця» і національний природний парк «Панай». Розглянемо класифікаційні особливості екологічного туризму, які наводяться зарубіжними авторами.

Сергєєва Т.К. зазначає, що активний туризм передбачає найрізноманітніші форми екологічних турів:

- пішохідний туризм – це найкращий спосіб отримати максимум вражень від спілкування з природою. Маршрут походу проходить екостежкою, що мінімізує шкоду навколишньому природному середовищу;

- велосипедні туристські маршрути, які прокладені у багатьох регіонах, але в національних парках і заповідниках вони дозволені тільки в певних місцях;

- подорожі верхом – одна з найбільш екзотичних форм екотуризму. Домашні тварини, проходячи по спеціально прокладених екостежках, не завдають шкоди довкіллю і доставляють туристам незабутні враження;

- подорожі по воді (як по внутрішнім водам, так і морські круїзи) – ці екотури можна здійснити як на комфортабельних теплоходах, так і на яхтах, човнах, каное, байдарках, човнах з прозорим дном, пірнаючи з аквалангом або плаваючи з маскою.

Прийнято вважати, що в світі екотуризм розвивається в рамках двох основних форм:

- екотуризм в межах особливо охоронюваних природних територій (акваторій) і в умовах «дикої», ненарушеної або малозміненої природи. Розробка і проведення таких турів - класичний напрям в екотуризм, відповідні тури є екологічними у вузькому значенні цього терміна, їх можна віднести до «австралійської» або «північноамериканської» моделі екотуризму;

- екотуризм поза межами особливо охоронюваних природних територій і акваторій, на просторі окультуреного або культурного ландшафту (найчастіше сільського). До цього класу турів можна віднести дуже широкий

спектр видів екологічно орієнтованого туризму, починаючи з агротуризму і аж до круїзу на комфортабельному лайнері; цей тип екотурів можна віднести до «німецької» або до «західноєвропейської» моделі.

Всі перелічені види екотуризму мають перспективи до подальшого розвитку на території Запорізького регіону за рахунок існуючих на території регіону природних, культурних, національних ресурсів, як то р. Дніпро, узбережжя Азовського моря, острів Хортиця, степовий заповідник «Кам'яна могила» та національний парк «Панай», приватні садиби тощо.

Зазначимо, що для Запорізького краю пріоритетним є саме розвиток етноекотуристичного туризму. Під етноекотуристичним туризмом розуміється туризм, організований в місцях з відносно незайманою природою, де є традиційні поселення різних народів, і передбачає знайомство з місцевими природними та етнографічними пам'ятками.

Підсумовані види екологічного туризму дозволяють сформувати пріоритетні шляхи розвитку екотуризму в Запорізькому регіоні, дозволить туристам отримати уявлення як про природні красоти унікального регіону, так і про його національно-культурну своєрідність.